KLAMYDIA-

Hvat er tað?

www.gigni.fo

GIGNI

Hvat er Klamydia?

Klamydia er ein bakteria, sum er orsøkin til mest vanligu kynssjúkuna millum ung, eisini í Føroyum. Klamydia smittar við samlegu.

Hvussu nógv hava Klamydia?
Klamydiaátakið 2010 vísti, at av teimum sum lótu seg kannað, høvdu 7 % Klamydia, ið samsvarar væl við kanningar aðrastaðni. Hildið verður, at umleið 7. hvør ungur í Føroyum antin hevur/hevur havt Klamydia.

Hvussu veit eg at eg eri smittað/-ur við Klamydia?
Meira enn helvtin av mannfólkunum og 2. hvør kvinna hava Klamydia uttan nøkur sjúkueyðkenni, so einasti møguleiki fyri at vita um tú hevur Klamydia er at verða kannað/-ur.

Møgulig sjúkueyðkenni til Klamydia hjá manninum/dronginum:
- Útflot og skriði við urinrørið
- Svian og pína tá tú pissar
- Útflot úr endatarminum

Møgulig sjúkueyðkenni til Klamydia hjá kvinnuni/gentuni:
- Svian og pína tá tú pissar
- Óvanliga nógv og gulligt útflot
- Bløðing uttan at tú hevur menstruatión og bløðing eftir samlegu
- Pína í undirlívinum alla tíðina, ella møguliga bert við samlegu
- Nógva pínu í undirlívinum og fepur (undirlívsbruni)

Hvussu kann eg finna útav um eg havi Klamydia?
Tú kanst venda tær til læknan og verða kannað/-ur fyri Klamydia.

Lat teg kannað um tú:

- Hevur havt samlegu uttan at nýta hít
- Hevur tekin til at tú hevur Klamydia

Hvat hendir um eg ikki fái viðgerð fyri Klamydia?
Kvinnur/gentir ið ikki fáa viðgerð fyri Klamydia eru í vanda fyri at fáa álvarsligar fylgjur av sjúkuni, so sum:

- Undirlívsbruna
- Óviljað barnloysið
- Viðvarandi pínu í undirlívinum
- Graviditet uttanfyri lívmóðurina

Hjá monnunum hevur Klamydia ikki so álvarsligar fylgjur, hóast hon ikki verður viðgjørd, men kann verða ótespilig at ganga við. Hjá nøkrum førir hon tó til bruna í eistrunum.

> **Gev gætur: Tað er týdningarmikið at verða viðgjørdur, so tú ikki smittar onnur við Klamydia, hóast tú ikki merkir nakað til sjúkuna, ella ikki ert í vanda fyri, at fáa álvarsligar fylgjur av henni.**

Er tað lætt at sleppa av aftur við Klamydia?
Ja, sum oftast er lætt at sleppa av við Klamydia. Klamydia verður viðgjørd við antibiotika.

Hvussu fyribyrgi eg Klamydia?
Hítin er tað einasta sum verjir teg móti Klamydia og øðrum kynssjúkum, um tú hevur kynsligt samband, treytað av at hon verður brúkt á rættan hátt og undir allari samleguni. Somuleiðis verjir hon eisini kvinnuna/gentuna móti at gerast við barn.

Nýtist nøkrum at vita, at eg havi Klamydia?
Ja, tí tú kanst fyribyrgja, at núverandi ella fyrrverandi partnari hjá tær smittar onnur, tí hann/hon ikki veit at hann/hon hevur Klamydia.

Tí er sera týdningarmikið, at tú sigur við núverandi partnara, ella tann tú hevur havt samlegu við teir síðstu 6-12 mðr., at tú hevur Klamydia.

Keldur:
Sundhedsstyrelsen, www.sst.dk
Statens Seruminstitutt, www.ssi.dk
Klamydiaátakið 2010, Malan Egholm, Master of Public Health
Landslæknin, www.landslaeknin.fo

GIGNI virkar fyri, at børn og ung fáa eina jaliga og mennandi lívsbyrjan og heilsugóð barna- og ungdómsár!

GIGNI
Heilsufrøði til børn & ung

Niels Finsensgøta 37 • Postboks 132 • 110 Tórshavn • Tlf. 562300